

Zihinsel Yetersiz Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zihinsel Yetersiz Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33600>

Özet

Zihinsel Yetersiz Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği, mevcut kaynaklarda bir **uyarlama** ölçeği olarak belirtilmiştir. Ölçek, 1995 yılında N. Dindar tarafından kaleme alınan yüksek lisans tezinde kullanılmış ve geliştirilmiştir. Temel amacı, çeşitli grupların **zihinsel yetersizlikten** etkilenmiş bireylere yönelik **tutum** düzeylerini karşılaştırmaktır. Bu çalışmada özelinde, çocuk doktorları ile zihinsel yetersizliği olan çocuğa sahip anne babaların tutumları analiz edilmiştir. Ölçeğin orijinal versiyonu ve psikometrik özellikleri hakkında detaylı bilgiler tezin içeriğinde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel Yetersizlik, Tutum Ölçeği, Sosyal Tutum, Uyarlama, Klinik Psikoloji, Engellilik, Çocuk Doktorları, Ebeveyn Tutumları.

Yazarlar

N. Dindar (Uyarlayan).

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **zihinsel yetersizliği** olan bireylere karşı toplumsal ve profesyonel çevrelerin sahip olduğu **tutumlar**ı ölçmek ve bu tutumların farklı gruplar (çocuk doktorları ve ebeveynler) arasında nasıl farklılaştığını ortaya koymaktır. Çalışmada, özellikle sağlık profesyonellerinin ve doğrudan etkilenen ailelerin algılarının karşılaştırılarak, zihinsel yetersizliğe yönelik sosyal kabul ve damgalama düzeyinin belirlenmesine yardımcı olmayı hedefler.

Yapı

Ölçek, sosyal psikolojideki temel yapılardan biri olan **tutum** yapısını ölçmektedir. Bu bağlamda, tutumun bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenleri aracılığıyla zihinsel yetersizliği olan bireylere yönelik genel eğilimi değerlendirir. Ölçülen yapı, genellikle sosyal dışlama, kabul, merhamet veya profesyonel mesafeyi içeren boyutları kapsar. Ölçek, bireylerin zihinsel yetersizliği olan kişilere karşı gösterdiği olumlu ya da olumsuz eğilimleri nicel olarak ifade etmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair özet bilgi yer almamaktadır. Ancak, ölçek bir yüksek lisans tezi (Dindar, 1995) kapsamında **uyarlama** olduğu için, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliği büyük olasılıkla korunmuştur. Uyarlama çalışmasının tam geçerlik (örneğin, yapı

geçerli?i veya kapsam geçerli?i) sonuçlar?, ölçe?in Türkçe kültürü ve örneklemini üzerindeki uygunlu?unu göstermek üzere tezin tam metninde detayl? olarak incelenmelidir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (iç tutarlılık, test-tekrar test vb.) katsayılarına dair özet veri mevcut değildir. Bir psikometrik araç olarak, uyarlamaya gerçekleştirilen yazarın (Dindar, 1995) çalışmasında **Cronbach Alfa** katsayısı gibi iç tutarlılık ölçümlerini sunmuş olması beklenmektedir. Detaylı güvenilirlik bilgileri ve ölçe?in zamana karşı istikrarı hakkındaki veriler tezin tam metninde bulunabilir.

Faktör Analizi

Bu ölçe?in uyarlanma sürecinde orijinal ölçe?in faktör yapısının korunup korunmadığına dair spesifik bir bilgi kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle **faktör analizi**, uyarlama çalışmalarıında kültürel bağlama uygunluğu test etmek için kullanılır. Ölçe?in boyutları (faktörleri) ve maddelerin bu faktörlere dağılımı, yazarın tez çalışmasında detaylandırılmı? olup, zihinsel yetersizliğe yönelik tutumun çok boyutlu yapısını incelemeyi amaçlamıştır.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmemiştir. Ancak tutum ölçekleri genellikle **Likert tipi** derecelendirme formatındadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuk doktorları ve zihinsel yetersizliği olan çocuğa sahip anne babalar.

Age Group: Yetkinler (Katılımcı grupları).

Population Details: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülen yüksek lisans tez çalışması kapsamında belirlenen örneklem grubudur.

Test Methodology: Zihinsel yetersizlikten etkilenmiş bireylere yönelik tutumların ölçülmesinde kullanılan **anket** veya öz bildirim ölçe?i metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Dindar, 1995, Ebeveyn Tutumu, Doktor Tutumu, Engelli Birey, Psikometri, Sosyal Kabul, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Çal??ma, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir.

İzinler, Ücret ve Test Y??l?

Ölçek, 1995 yılında bir akademik çalışmada (yüksek lisans tezi) başlan?mada kullan?lmıştır. Ölçeğin kullan?m izinleri ve telif hakları, tezin yazarı (N. Dindar) ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından belirlenmektedir. Ölçek, tez çalışması kapsamında kullan?ldığı için, akademik amaçlı kullan?mlarda genellikle tezin referans gösterilmesi yeterli olmaktadır. Ticari veya geniş çaplı kullan?mlar için yazarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Kaynaklar

Dindar, N. (1995). *Çocuk doktorları ile zihinsel yetersizliği olan çocuğa sahip anne babaların, zihinsel yetersizlikten etkilenmiş bireylere yönelik tutumlarının kar??laştırılması* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez özeti ve detaylı bilgiye YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: zihinsel-yetersiz-bireylere-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Zihinsel Yetersiz Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEMLİ NOT: Kaynak içerikte ölçeğin maddeleri (sorular) sağlanmamıştır. Maddeler, referans verilen yüksek lisans tezinin tam metninde bulunmaktadır.